

Matti ja Teppo -musikaalin pirteä ote osuu ja uppoaa

Hulvaton duunarimusikaali on tuore ja omaleimainen.

TEATTERI

Kuopion Uusi Kesäteatteri: Kaiken takana on nainen! – Matti ja Teppo -musikaali. Käsikirjoitus: Johanna Keinänen, Sami Kojonen, Kimmo Virtanen. Musiikin sovitus: Olli Heikkinen. Koreografia: Johanna Keinänen. Ohjaus: Kimmo Virtanen. Kantaesitys Rauhalahden Teatteriarenalla 14.7.

ELISA NUUTINEN

KUOPIO Kuopion Uusi Kesäteatteri avaa toimintansa Rauhalahden Teatteriarenalla Matti ja Teppo -musikaalilla *Kaiken takana on nainen!* Neljäkymmentä vuotta suomalaisen iskelmämusiikin pinnalla pysytelleen veljeskaksikon tuotannosta on mukana yksitoista kappaletta 70-luvun alusta viime vuosikymmenelle asti.

Siteeksi **Johanna Keinänen, Sami Kojonen** ja **Kimmo Virtanen** ovat kirjoittaneet puolivallattoman rakennusdraaman. Käsikirjoittajat johtavat Tahtiteatteria, joka on Kuopion Uu-

Matti (Miika Laakso, vas.) ja Teppo (Markus Petsalo) raksatyöläisinä.

den Kesäteatterin taustalla. Näin on syntynyt hulvaton duunarimusikaali, jos-

sa juonen käänteet ovat perusteltuja ja teksti tuore ja omaleimainen. Johanna Kei-

nänen koreografiat kutkuttavat nauruhermoja, varsinkin kun ne yhdistyvät miesval-

taiseen rakennustyömaamiljööseen, jossa tarpeisto koostuu kakkosnelosista, akkuporakoneista ynnä muista yhtä lyyrisistä aineksista. Haalarit, turvakypärät ja näppylähanskat antavat tanssillisiin osuuksiin oman leimansa.

Koreografioissa huomio kiinnittyy erityisesti ”tanssipoikiin” **Atte Antikaiseen**, **Joona Rytköseen** ja **Toni Harjuseen**. Joukko on poimittu vuosi sitten Suomen parhaaksi kuoroksi valitusta Kuopion Nuorisokuorosta. Hyvä valinta, sillä he osaavat paitsi laulaa myös liikkua luontevasti lavalla, vieläpä tanssia. Tehtävään keskittyminen on ammattilaistasoa.

Muu joukko koostuikin sitten teatterialan ammattilaisista. **Miika Laakso** ja **Markus Petsalo** saavat kunnian olla Matti ja Teppo. Valloittavasti he sen tekevät.

Hahmot luottavat syvästi esikuviansa huumorintajuun, samoin käsikirjoitus, eikä koko juttu muuten toimitakaan. Hyvän rakennustyömaatyypin tekee ohjaaja Kimmo Virtanen, joka paikkaa **Jukka Voutilaista** ensi-illassa.

Kappaleiden tulkinnoissa **Sami Kojosen** ”*Minä rakastan sua*” ylittää alkuperäisversion koskettavuus-

nessaan. Johanna Keinänen on tanssiteatteri Minimistä irtaantunut kehon kielen taitava ja rytmisesti raikas näyttelijä. 70-luvun hitti ”*Kissankultaa*” kalpenee hänen tulkintansa rinnalla. Timpurin (Kojonen) ja rakennusmestarin (Keinänen) romanssi syttyy toimitusjohtajan (Markus Petsalo) vehkeilystä huolimatta.

Matti ja Teppo puhuu ”niipal kauhiast” Turun murretta. **Juha Svahn** filosofi virolaisen timpurin roolissa ja herättää hilpeyttä puhumalla mukailtua eestin kieltä.

Huumori nousee myös paikallisuutta kunnioittavien lohkaisujen maaperästä: rakennustyömaalla on mies, jonka timpurointi on piela-

Ainakin keski-ikäiseen kansanosaan tämä musikaali uppoaa. Kun pressusta tuunattu esirippu parituntisen päätteeksi laskeutuu, on esityksen alkua haitanneet tekniset ongelmat lähes unohduneet.

Rakennusdraama osuu kuin nyrkki silmään asunotomessujen ajalle. Ja kun ka Matti ja Teppo rakennusdraamaan liittyvät? No, hehän olivat apupoikina rakennustyömaalla ennen keikkailun aloittamista. Totta vai tarua, se jää arvoitukseksi.

Konsta Jylhä kipuili tiensä mestaripelimanniksi

KATJA LAHTI, STT

KAUSTINEN Kaustinen Folk Music Festivalilla juhli-taan tänä kesänä 100 vuotta sitten syntyntä mestaripelimanni **Konsta Jylhää** (1910–1984). Torstaina ensiesityksensä saaneessa Purppurin tie -musiikkinäytelmässä kurkistetaan hiljaisena miehenä tunnetuksi tulleen kaustislaisen Jylhän sielunmaisemaan. ”Miksi Konsta itki?” -kysymys on askarruttanut ihmisten mieltä vuosikymmenien ajan.

– Meidän tulkintamme mukaan itku tuli siitä, että eletty elämä vilisti Konsttan mielessä hänen esiintyessään. Kansallissankari oli herkkä mies, joka teki musiikkia suurella sydämellä, sanoo Purppurin tie -näytelmän kaustislainen käsikirjoittaja **Antti Huntus**.

Yksi kansanmusiikkijuhlien pääteoksista kertoo Jylhän elämästä ja musiikillisista käännekohdista. Vanhan balladin ja arkkiveisun tyyliin koottu näytelmä al-

kaa vuodesta 1961, jolloin autokuskina itsensä noin 30 vuotta elättänyt Jylhä joutuu vakavaan työtaturmaan.

– Teksti kuvailee tavallisen miehen kipuilua taiteilijaksi heittäytymisen edessä. Kun siviilityöura katkesi äkillisesti, hänelle tarjoutui mahdollisuus panostaa musiikilliseen uraansa. Hän oli kuitenkin epävarma omista lahjoistaan, valaisee Huntus.

Onnettomuutensa jälkeen Jylhä sävelsi ensimmäiset sävellyksensä, joista erityisesti Konsttan parempi valse ja Vaiennut viulu nostattivat kansanmusiikin uuteen suosioon. Kahta Jylhän ystävää, pelimanni **Elias Kentalaa** ja kanttori **Aaro Kentalaa**, näytelmässä esittävän Helsingin kaupungin teatterin näyttelijän **Antti Timosen** mukaan Kaustisen oman pojan menestys toimi lähtölaukauksena kansanmusiikkijuhlille.

– Purppuripelimannien menestys kasvatti kysyntää

Ohjaaja Antti Timonen (vas.) ja Konsta Jylhää näyttelevä Panu Hietalahti Jylhän elämästä kertovan Purppurin tie -musiikkinäytelmän esityksessä Kaustisen kansanmusiikkijuhlilla torstaina.

kansanmusiikkijuhlille. Ihailuni Konstaa kohtaa on kasvanut entisestään näytelmää työstäessämme. Korvakuvallolla soittamaan oppineen vaatimattoman miehen kas-

musiikin symboliksi on ainutkertainen tarina, toteaa juuriltaan kaustislainen Timonen.

Uniikin näytelmästä tekee käsikirjoittaja Huntuk-

sen henkilöt, paikat ja tapahtumat ovat pala monen yleisön joukossa olevan ihmisen lähihistoriaa.

– Lavalla on esimerkiksi monia pelimanneja, jotka tunsivat Konsttan henkilö-

kohtaisesti. Heiltä on tullut produktion edetessä korvaamattomia vinkkejä Konsttan suhahtavasta s:stä lähtien. Tapahtumien todennukaisuus on kaustislaisille kunnia-asia, kertoo Huntus.

– Ajallisia jatkumojä lähde-ttiin kuitenkin rikkomaan tietoisesti, jotta näytelmästä saatiin mielenkiintoisempi, hän lisää.

Konsta Jylhä ei näytelmän tekijöiden mukaan ollut mikään lörrötelijä, vaan antoi musiikin puhua puolestaan. Musiikki onkin pääroolissa näytelmässä. Esityksessä kuullaan Jylhän parhaiden lisäksi suomalaisen kansanmusiikin keskeisiä perinnesävelmiä. Musiikista vastaa pelimanni Mauno Järvelä.

– Valitsin hänen tuotannostaan parhaiten juontaa eteenpäin vievät laulut. Tärkeitä ovat myös perinnesävelmät, sillä Konstalla oli merkittävä rooli vanhojen perinnesävelmien säilyttäjänä, hän korostaa.

Aki Paavola, Lehtikuva